

Preek over 1 Samuel 2,1-10 (doopdienst en 1^e zondag van Advent): Wie vernederd is, zal verhoogd worden

Voorzang: Psalm 24, 1. 4 en 5

Allen

De aarde en haar volheid zijn
des HEREN koninklijk domein,
de wereld en die daarin wonen.
Het land rijst uit de oceaan,
rivieren breken zich ruim baan
om Gods volmaakte macht te tonen.

Mannen

Gij poorten, heft uw hoofd omhoog,
aloude deur, maak wijd uw boog,
laat uw verheven koning binnen.

Vrouwen

Wie is die vorst zo groot in eer,
die sterke held?

Allen

Het is de HEER,
die alle macht kan overwinnen.

Vrouwen

Gij poorten, heft uw hoofd omhoog,
aloude deur, maak wijd uw boog,
ruim baan voor de verheven koning.

Mannen

Wie is die vorst zo groot in kracht?

Allen

Het hoofd van 's hemels legermacht!
Hij komt, Hij maakt bij ons zijn woning.

Votum en Groet

Zingen: Opwekking 462

Opwekking 599

Opwekking 461

Gebed

Dooponderwijs

Kindmoment

Zingen: Kinderlied 20 (Diep, diep als de zee...)

Dopen van David en Oscar

Zingen: Gezang 335, 6. 8 en 9

Dankzegging en gebed bij de opening van het Woord

Zingen: Opwekking 630

Schriftlezingen: 1 Samuël 2,1-10 en Lucas 1,39-56

Zingen: Gezang 9, 1. 6. 7 en 10

Verkondiging van 1 Samuël 2,10^b

Zingen: Psalm 99, 1. 3. 5 en 8

Dankzegging en voorbeden

Collecte

Zingen: Gezang 44

Zegen

Zingen: Opwekking 602

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Kraamvisites – dat vind ik nog altijd één van de mooiste onderdelen van mijn werk.

Op bezoek gaan bij de ouders van een pasgeboren kind.

Bij jonge moeders die liggen te stralen in bed.

Bij trotse vaders die glunderend hun kind showen.

In de gesprekken overheersen haast altijd verwondering en dankbaarheid.

Het is dan nooit moeilijk om samen de HEER te vinden in gebed.

We spreken dan graag samen die dankbaarheid tegenover Hem uit.

Het is nog nooit gebeurd dat we dan ook samen zongen: een psalm of een gezang.

Maar op zichzelf past dat natuurlijk wel bij zo'n gelegenheid.

Dat je er van gaat zingen.

Hanna bedenkt zelfs een eigen lied bij de geboorte van Samuel.

Nou ja, voor haar was het dan ook wel heel bijzonder.

Hanna kon jarenlang geen kinderen krijgen.

Wat heeft ze daar onder geleden.
Sommige echtparen uit onze gemeente kennen dat verdriet ook.
Dan geeft misschien wel elke doopdienst een steek in je hart.
Wat zou je ook graag hier vooraan hebben gestaan.
De één hoopt misschien nog steeds.
Voor een ander is die tijd helaas al voorbij.
Kinderloosheid kan een schrijnend verdriet zijn.

Maar in de tijd van Hanna was het ook nog eens een schande.
Een vrouw die geen kinderen kreeg was niet in tel.
Je kon niet voldoen aan de verlangens van je man.
Die nam er dan ook maar al te vaak een tweede vrouw bij.
Hanna werd uit de markt geprezen door de bijvrouw van Elkana: Peninna.
Peninna – ik heb het altijd zo'n pinnige naam gevonden?
Zo puntigs, scherp!
Ze kon Hanna ook fel prikken met haar opmerkingen.
Dat zij Elkana wel zonen en dochters gaf.

Hanna had het in die zin getroffen dat Elkana van haar bleef houden.
Maar haar onvruchtbaarheid bleef als een loden last op haar drukken.
Wat heeft ze God gebeden en gesmeekt om een kind.
Thuis en in de tempel, als ze daar één van Israëls feesten vierde.

Na jaren wordt haar gebed verhoord.
Ze wordt zwanger en krijgt een zoon.
Samuel – God hoort!

Dan, als Samuel een jaar of drie, brengt Hanna haar zoontje naar de tempel.
Ze heeft besloten hem terug te geven aan de HEER.
Ze wil dat hij opgroeit bij Eli de hogepriester en een taak krijgt in de tempel.

Dat is wat Jan en Heidi en Dirk en Mirjam!
Zo je kind toewijden aan de HEER dat je hem achterlaat in het huis van God!
Hanna had er zo één van onze doopliders bij kunnen zingen:

*O Here God – ons ons liefst verlangen,
dit kind van ons, dit liefdepand,
wij hebben het van U ontvangen,
wij geven 't U uit uwe hand.*

Nu, zo wordt dit vandaag niet van jullie gevraagd.
Toch geeft deze daad van Hanna ons wel te denken.
We moeten ons wel realiseren dat onze kinderen ons door God gegeven zijn.
Maar dat ze uiteindelijk kinderen van Hem zijn en blijven.
Onze tijd om hen te verzorgen en op te voeden is maar kort en tijdelijk.
Maar het doel van onze opvoeding is om hen toe te wijden aan de HEER.
Dat ze de dienst aan Hem in zijn Koninkrijk gaan verstaan als dé zin van hun leven.
Wat voor werk ze later ook gaan doen.
Ze hoeven echt geen dominee of zending te worden.
Als ze maar verstaan dat ze hun leven hebben gekregen om er God mee te dienen.

Het lied dat Hanna zingt maakt duidelijk hoe belangrijk ze dat vindt.
Ze laat daarin merken hoeveel passie ze ook zelf voor God heeft.
Eigenlijk is het opvallend dat ze het in dat lied helemaal niet over Samuel heeft.
Stel dat je dit lied uit de Bijbel zou halen en apart zou lezen.
Zou u geraden hebben wat voor Hanna de aanleiding was om dit lied te dichten?
Zou u in de gaten hebben dat het een danklied was voor de geboorte van een kind?
Het is eerder een danklied voor hulp in de strijd.
En dat is nogal een verschil.
Of niet soms?

Het is duidelijk dat Hanna de geboorte van Samuel niet als een privézaak ziet.
Zij ziet zijn geboorte in nauwe samenhang met de situatie van haar volk.
Daar is op dat moment een enorme worsteling gaande tussen licht en duisternis.
Samuel is immers geboren in de tijd van de Richters.
De tijd dat er nog geen koning was in Israël.
De tijd dat ieder deed wat goed was in zijn ogen.
Niemand die krachtig leiding gaf.

Hanna heeft het daar vreselijk moeilijk mee.
En weet u wat zo bijzonder is van deze vrouw?
Dat ze haar privéleven zo verbindt met het leven van haar volk.
Hanna kan de geboorte van Samuel niet zien als een puur persoonlijke ervaring.
Niet haar kind, maar God is de bron van haar blijdschap.
Ze ziet in Samuel een teken van Gods macht en majesteit.
En dat maakt ze tot het onderwerp van haar lied.
Het is bepaald geen lief gedichtje van een lief moedertje.
Dat zo blij is met de geboorte van een lief kindje.
Het is verre van zoetsappig.
Het is een heftig lied geworden.
Door en door strijdlustig.

Ik wil er vanmorgen een paar dingen uithalen om nog eens bij stil te staan.
Ze begint met op te komen voor de eer van de heilige God (vs. 1 en 2).
Dat ziet ze in haar omgeving helaas niet meer terug.
Daar is God ingeruild voor andere machten die veel beloven, maar niets geven.
Daar verwacht men voorspoed van alles en iedereen, behalve van God.
Daar is men ook vol van eigen kunnen en eigen prestaties.
Nou, we weten hoe gemakkelijk dat in elkaar klappt.
Moet je zien hoe de groten en machtigen van deze aarde in paniek zijn.
Wat er van terecht komt als bv. de geldgod Mammon gediend wordt.
Daar kom je subiet bedrogen mee uit.

Vanaf vs. 4 zien we wat er gebeurt als God zich laat gelden.
Maar Hanna bezingt het alsof het al gebeurd is.
Zo zeker is ze er van dat God de dingen niet op zijn beloop zal laten.
Ze is er van overtuigd dat Hij orde op zaken zal stellen.

Daar zegt ze wel dingen die gemakkelijk verkeerd begrepen kunnen worden.
Ik denk aan wat we lezen in vs. 6 en 7:

*De HEER doet sterven en doet leven,
zendt naar het dodenrijk en leidt er uit omhoog.
De HEER maakt arm en Hij maakt rijk,
vernedert diep en heft hoog op.*

Dat klinkt alsof God een grillige God is.
Een God van onberekenbare willekeur.
Is Hij in een goede bui dan maakt Hij je rijk en komt het goed met je.
Is Hij slecht te spreken, dan word je door Hem vernederd en loopt het slecht af.

Maar hier spreekt Hanna uit eigen persoonlijke geloofservaring.
Zo heeft ze haar eigen leven gezien onder de leiding van de heilige God.
Het is niet de ene keer zus en de andere keer zo in volslagen willekeur.
Maar Hanna ziet een patroon in haar leven.
En ze ziet een patroon in het handelen van God.
Niet voor niets staat het negatieve steeds voorop:

- het sterven
- het dodenrijk
- de armoede
- de vernedering

Maar het positieve komt daarna:

- het leven
- de opwekking uit de dood
- de rijkdom
- het hoog worden opgeheven

Dit is een patroon in het handelen van God.
Dat kom je in heel de Bijbel tegen.
Het is de wet van de zaadkorrel die in de aarde valt om te sterven.
Maar die juist zo veel vrucht draagt.
Wie vernederd wordt, wordt verhoogd.

Hanna is daar zelf een voorbeeld van.
Haar kinderloosheid was een teken van de dood.
Ze was als een dorre boom die geen vrucht droeg.
Ze leed onder de armoede die dit voor haar betekende.
Ze voelde zich te schande gemaakt, vernederd, aan de kant gezet.

Alles was haar uit handen geslagen, totaal op zichzelf teruggeworpen.
Wat had ze nog over?

Maar juist in die jaren van diep verdriet en gemis had ze ontdekt wie God was.
Dat ze bij Hem schuilen kon.
Juist haar armoede, haar schande had haar uiteindelijk op God geworpen.
En wat heeft Hij veel voor haar betekend.
Uiteindelijk heeft Hij haar schande weggenomen door haar Samuel te geven.
Dit is voor haar leven uit de dood.
Verhoogd worden na zo vernederd te zijn geweest.
Wat een rijkdom na de armoede die ze heeft geleden.

Dat heeft ze nu geleerd.
God doet sterven om te laten leven.
Hij maakt arm om van arm rijk te maken.
Hij leidt door de diepte van de vernedering naar een plek van verhoging.
God is geen God van willekeur, maar van grote en vaak ondoorgroendelijke wijsheid.
De macht van de HEER over dood en leven, armoede en rijkdom, vernedering en verhoging staat in dienst van het leven.
Want de HEER is tegen de dood, tegen de armoede en tegen de vernedering van de mens.
Als je zucht onder de stugheid van het leven – als je je niet opgewassen weet tegen de troosteloosheid van het bestaan – dan mag je uit deze geschiedenis troost putten.
Dan houdt dit een belofte in.
God is een God van wonderen en van daden.
Hij helpt waar geen mens meer helpen kan.
Hij bevrijdt uit schuld en lot.

Dan is er opeens aan het eind van het lied (vs. 10) sprake van een koning.
Dat is heel opmerkelijk.
Want in de dagen van Hanna wás er juist geen koning in Israël.
Dat was immers de klacht van het boek Richters.
Dat er geen koning was en dat ieder maar deed wat goed was in eigen ogen.
Een goede leider werd juist schrijnend gemist!
Het is Hanna's diepe verlangen dat er zo'n koning zou mogen komen.

Eigenlijk heeft Hanna aan de wieg van het koningschap in Israël gestaan.
Want haar zoon Samuel heeft maar liefst twee koningen gezalfd.
Eerst Saul.
Toen David.
Hanna mag met recht een moeder in Israël worden genoemd.
Mee dankzij haar opvoeding heeft Samuel de HEER leren kennen.
Mee onder invloed van Hanna is hij een profeet geweest met hart voor Gods wil.
En heeft hij geleerd te letten op Gods gang door de geschiedenis.
Hoe belangrijk is de invloed van ouders op hun kinderen.
Wees je daarvan bewust en maak daar positief gebruik van.
In dienst van het Koninkrijk van God.

En toch de koning die Israël ontving – eerst Saul, later David en zijn huis –
ze hebben het volk van God niet echt verder geholpen.
Hanna had ook dat in haar lied eigenlijk al gezegd.
Ontoereikend is de menselijke kracht (vs. 9 – slot).
Ook de koningen van Israël stelden teleur.
Ze hebben de chaos niet kunnen bedwingen.
Meer dan één heeft die zelfs groter helpen maken.

Het lied van Hanna is ten diepste een bede om de grote koning.
Dé ware zoon van David – Jezus Christus.
Hij is Gods gezalfde bij uitstek gebleken.
Dat is met recht de koning die God kiest en die Hij heeft verhoogd.
Maar ook Hij door de diepte en de vernedering heen.
Daarvan getuigen de stal en de kribbe, het kruis en de doornenkroon.
Maar Hij wordt door de Vader arm gemaakt om óns rijk te maken.
Hij wordt in de vernedering geleid om óns te verhogen.
Hij moet voor ons de ergste dood sterven om óns het leven te geven.

Als Hij verwacht wordt in deze wereld neemt Maria het lied van Hanna over.
En ze maakt er een nieuw lied van.
Want als er één alles nieuw heeft gemaakt dan is het de zoon van Maria.

Dat mogen we in deze dagen van Advent ons opnieuw realiseren.

Tenslotte, laten we van Hanna leren.

Leren om de kleine dingen van ons leven te zien in het perspectief van de machtige toekomst waarin het door God geplaatst is.

We kunnen onze God niet narekenen.

Maar ook nu mag u weten dat Hij in het verborgene werkt aan zijn heilsplannen.

Houdt er rekening mee dat de kleine taken die voor ons zijn weggelegd als vaders en moeders of in welke positie we ook verkeren met dat plan in verband mogen staan.

Niet in het minst de opvoeding van onze kinderen.

Laat ons dat tot onze bemoediging gezegd zijn.

AMEN.

30-11-2008